

Ο Θεσμός της Χορηγίας από την αρχαιότητα έως σήμερα
«Αθλος Ευεργεσίας και Εθνική Ενόραση»

Μαρίνος Παπαδόπουλος
Δικηγόρος J.D., M.Sc.
URL: www.marinos.com.gr
E: marinos@marinos.com.gr

Ζάππειο Μέγαρο
21 Μαρτίου 2008

Slide 1: Title & Speaker

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι της ΑΧΕΠΑ ΕΛΛΑΔΑΣ εκπρόσωποι οργανισμών διεθνούς κύρους και εμβέλειας δράσης, αξιότιμοι εκπρόσωποι της Ελληνικής Πολιτείας:

Κυρίες και Κύριοι:

Ο θεσμός της χορηγίας όπως επινοήθηκε και υιοθετήθηκε στην πατρογονική ελληνική κληρονομιά μας, συγκαταλέγονταν στις τέσσερις σημαντικές κοινωνικές λειτουργίες (χορηγία, γυμνασιαρχία, τριηραρχία και εστίαση) χάρις στις οποίες κατέστη δυνατή η οικονομική ευημερία της Ελληνικής Πόλης-Κράτους με ισόρροπο διαμοιρασμό του βάρους της οικονομικής ανάπτυξης του κοινωνικού συνόλου κατά την αναλογία της ευημερίας των πολιτών-μελών του κοινωνικού συνόλου. Η χορηγία ήταν υποχρεωτική με νόμο για τους 120 πιο εύπορους πολίτες από κάθε μία από τις δέκα φυλές της Αθήνας. Με τη νομοθετική παρέμβαση για την υποχρέωση χορηγίας, οι πρόγονοί μας αναδείκνυαν τη σημασία της οικονομικής—κυρίως—συνδρομής αναλογικά με τη δυνατότητα γι' αυτήν των εύπορων συμπολιτών τους, έτσι ώστε οι άποροι να μπορούν ν' απολαμβάνουν τα αγαθά της ευημερούσας κοινωνίας χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς εκπορευόμενους από την άνιση κατανομή του πλούτου στο κοινωνικό σύνολο.

Slide 2: Χορηγία: Σοσιαλιστική αντίληψη Φιλελεύθερου Κράτους

Αυτή η σοσιαλιστική αντίληψη περί τη νομιμοποιητική βάση της χορηγίας προσέδιδε στο κοινωνικό κράτος των προγόνων μας φιλελεύθερο χαρακτήρα. Υποχρεούνταν οι έχοντες να συνεισφέρουν για την ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου έτσι ώστε οι μη έχοντες να αποκτούν πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτιστικής, αθλητικής, κοινωνικοπολιτικής, οικονομικής ή άλλης φύσης με τη βοήθεια των οποίων οι

συμμετέχοντες πολίτες μορφώνονταν και διαμόρφωναν τη βούλησή τους έτσι ώστε να μπορούν να μετέχουν των κοινών ως ελεύθεροι πολίτες. Δηλαδή ως πολίτες που χάρη στη μόρφωσή τους μπορούσαν να έχουν ελεύθερη σκέψη και βούληση χωρίς να είναι εξαρτημένοι είτε από τους δημαγωγούς είτε από τους οικονομικά ισχυρούς της εποχής. Κοντολογίς, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο θεσμός της χορηγίας στην ελληνική αρχαιότητα έθετε το σοσιαλισμό στην υπηρεσία του φιλελευθερισμού—ή το αντίστροφο, αν προτιμάτε, αναλόγως του τι πρεσβεύει πολιτικά κανείς—όπως οι έννοιες αυτές του σοσιαλισμού και φιλελευθερισμού νοούνται σήμερα.

Slide 3: Χορηγία & Sponsoring

Ο θεσμός της χορηγίας εξελίχθηκε κυρίως στην ηπειρωτική Ευρώπη από τους νομικούς και οικονομικούς κύκλους του αγγλοσαξονικού δικαίου σε sponsoring—ο όρος προέρχεται από το λατινικό ρήμα «spondere» που αντιστοιχεί στο ελληνικό ρήμα «σπένδειν/σπένδεσθαι» και σημαίνει «πελώ σπονδάς μετά τινός», συνθηκολογώ, έρχομαι σε συμφωνία. Δηλαδή, η χορηγία—το sponsoring—επινοήθηκε από τους Έλληνες και εξελίχθηκε κυρίως στην Ευρώπη για να καλύψει την ανάγκη επίτευξης συμφωνιών για χάρη του κοινωνικού συνόλου. Ίσως, για αυτόν κυρίως το λόγο η χορηγία να έχει ιδιαίτερη σημασία σήμερα στη νεοελληνική κοινωνία που ζούμε των κοινωνικών, πολιτικών, και οικονομικών αντιθέσεων και ανισορροπιών. Σε μια κοινωνία όπου μαστίζεται από τη δυσκολία επίτευξης συμφωνιών μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνωμένων, εκλογέων και εκλεγμένων, πολιτικών και κοινωνικών ομάδων με, δήθεν, κεκτημένα δικαιώματα, αλλά στην ουσία με κεκτημένη μυωπική αντίληψη περί τον ρόλο τους στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου.

Slide 4: AHEPA HELLAS + ΚΟΙΝΟΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ

Η ιστορική οργάνωση ΑΗΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑΣ και το Παράρτημα Αττικής ΠΕΡΙΚΛΗΣ αλλά και νεοσύστατο διεθνές ίδρυμα «Κοινόν Πελοποννησίων», φορείς στους οποίους έχω τη χαρά της συμμετοχής από τη θέση του εξειδικευμένου σε διαδικτυακές τεχνολογίες δικηγόρου και επιστημονικού συμβούλου αναπτυξιακής δράσης με χρήση ICTs (Information & Communication Technologies) αποσκοπούν στην επίτευξη συμφωνίας των απανταχού Ελλήνων και φιλελλήνων και στη συσπείρωση, ενεργοποίηση και ανάδειξη των δυνατοτήτων αυτών σε μία χρονική περίοδο και ιστορική συγκυρία όπου τα συμφέροντα της Ελλάδας διακυβεύονται και η φωνή αυτής σε διεθνή fora ακούγεται ισχνή. Έργο μου είναι να εισηγούμαι καινοτόμες τεχνολογικές εφαρμογές ικανές να επιτύχουν τον σκοπό των οργανώσεων αυτών υπό το πρίσμα του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου. Για να ευδοκιμήσουν οι πρωτοβουλίες της ΑΗΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑΣ και του

ιδρύματος «Κοινόν Πελοποννησίων» απαιτούνται ανταποδοτικές χορηγίες, δηλαδή ανάπτυξη και καλλιέργεια αμοτεροβαρών σχέσεων τύπου quid-pro-quo συμβαλλόμενων με κοινές επιθυμίες.

Slide 5: Αναπτυξιακή δράση με χρήση ICTs

Δεν θα μακρηγορήσω με λεπτομέρειες για σχετικές εισηγήσεις μου περί την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών για τις οποίες Έλληνες συμπολίτες μας έχουν διακριθεί διεθνώς στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις οποίες άλλοι Ευρωπαίοι αλλά και Αμερικανοί έχουν ήδη υιοθετήσει για να επιτύχουν τους στόχους τους. Άλλωστε, ο χρόνος μου από αυτό το βήμα είναι περιορισμένος. Θα σας αναφέρω, όμως, συνοπτικά ότι οι εισηγήσεις αυτές αφορούν σε χρηματοδότηση αφενός διαδικτυακά τεχνολογικά δομημένου σχολείου το οποίο να μπορούν να παρακολουθήσουν γνώστες της ελληνικής ή/και αγγλικής ή/και άλλης γλώσσας εφόσον κριθεί σκόπιμο ανεξάρτητα της γεωγραφικής θέσης στην οποία βρίσκονται. Η τεχνολογική πλατφόρμα για τη λειτουργία του εν λόγω σχολείου στο διαδίκτυο είναι ελληνικής προέλευσης και είναι η μοναδική ελληνικής κατασκευής τεχνολογική πλατφόρμα που έχει πιστοποιηθεί για συμβατότητα με το πρότυπο SCORM των ΗΠΑ, ενώ έχει ήδη χρησιμοποιηθεί με επιτυχία σε Ελλάδα και εξωτερικό. Επίσης, έχω εισηγηθεί την προσαρμογή στις ανάγκες της ΑΗΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑΣ και του «Κοινόν Πελοποννησίων» και επακόλουθη χρήση της μιας τεχνολογικής πλατφόρμας ελληνικής προέλευσης, βραβευμένης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως βέλτιστη πρακτική σε e-Government. Με τη χρήση αυτής της τεχνολογικής πλατφόρμας θα μπορούσαμε να επιτύχουμε τη διασύνδεση και ροή πληροφοριών μεταξύ των ελληνικών κοινοτήτων όπου γης, τη διαχείριση πληροφοριακού υλικού που τις αφορά, τη διενέργεια δημοσκοπήσεων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος του Ελληνισμού, τη διευκόλυνση της άμεση επικοινωνίας Ελλήνων της διασποράς και Ελλήνων ενθάδε κείμενων, την παρακίνηση και ανάμειξή τους σε lobbying groups για την άσκηση πίεσης σε κέντρα αποφάσεων που επηρεάζουν τις ελληνικές θέσεις. Λεπτομερείς προτάσεις με τις εισηγήσεις μου έχω υποβάλλει εκεί όπου πιστεύω ότι υφίσταται ευήκοον ους και ξεκάθαρος νους. Είμαι πρόθυμος να το πράξω πάλι όπου και όταν ζητηθεί και κριθεί αναγκαίο.

Slide 6: Κρόνιος λόφος...πριν

Το καλοκαίρι του 2007 η Ελλάδα επλήγη από τις καταστροφικές πυρκαγιές που στοίχησαν τη ζωή σε δεκάδες συνανθρώπους μας—ποιος μπορεί άραγε να ξεχάσει τη μάνα που κήκε αγκαλιά με τα τέσσερα ανήλικα παιδιά της—καταστρέψανε το φυσικό κάλλος περιοχών κυρίως της Ηλίας και Εύβοιας, και απείλησαν με ανεπανόρθωτη

καταστροφή το πολιτισμικό κάλλος της χώρας που είναι για αιώνες τώρα πολιτιστική κληρονομιά της οικουμένης.

Slide 7: Κρόνιος λόφος...μετά

Ο Κρόνιος λόφος στην Πελοπόννησο—και στη θέα αυτού η Ελλάδα—πριν την πύρινη λαίλαπα, αλλά και μετά από αυτήν παραμορφωμένος από Κρόνιο λόφο σε κρανίου τόπο.

Slide 8: Αριστοτέλης, Πολιτικά (1330^A, 13)

Τελειώνοντας, θα ήθελα να υπενθυμίσω, με αφορμή το σημερινό Συμπόσιο για το θεσμό της χορηγίας τον οποίο θεωρούμε ως άθλο ευεργεσίας και εθνικής ενόρασης, την κρίση του Αριστοτέλη στα Πολιτικά (1330^A, 13) ότι «Ου πολιτείαν γενέσθαι την αρίστην άνευ συμμέτρου χορηγίας.» Και να διαβουλευθώ μαζί σας για τη βούληση των σημερινών απογόνων του Αριστοτέλη ν' αντιληφθούν το νόημα στο λόγο του και να ενεργήσουν αποσκοπώντας στην αριστεία της Πολιτείας μέσω της χορηγίας.

Slide 9: Παραδείγματα προς μίμηση

Μερικά από τα παραδείγματα των Ελλήνων συμπολιτών μας και εταιριών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και που φαίνεται να κατανοούν την Αριστοτελική ρήση είναι τρανταχτά για τη γενναιοδωρία τους, στην περίπτωση της χορηγικής—υπό μορφή δωρεών κυρίως—ανταπόκρισής τους για την αντιμετώπιση των καταστροφών από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007:

Οικογένεια Λάτση	60 εκ. € και διαγραφή χρεών δανείων από τη EUROBANK EFG
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας	50 εκ. €
Παναγιώτης & Γιώργος Αγγελόπουλος	12 εκ. €
Τράπεζα Πειραιώς	11,5 εκ. €
Θεόδωρος & Γιάννα Αγγελοπούλου	10 εκ. €
Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδας	6 εκ. €
Τράπεζα της Ελλάδας	5 εκ. €
Ελληνικά Πετρέλαια	5 εκ. €
Τράπεζα Κύπρου	3,5 εκ. € και αγορά 8 πυροσβεστικών οχημάτων και 20,000 € στην οικογένεια κάθε πυροσβέστη

	που έπεσε στο καθήκον
Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας	3,5 εκ. €
Slide 10: Παραδείγματα προς μίμηση	
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	2 εκ. €
Coca-Cola 3E & Coca-Cola Hellas	2 εκ. € και 400,000 λίτρα εμφιαλωμένου νερού και χυμών
Vivartia	1 εκ. € και επένδυση 10 εκ. € για δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων
Titani Τσιμεντοβιομηχανία	1 εκ. € και τσιμέντο αξίας 1 εκ. € και δενδροφύτευση 1 εκ. δένδρων
Lamda Development Κατασκευαστική εταιρία	1 εκ. €
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Ελευθέριος Βενιζέλος	1 εκ. €
Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	500,000 €
Νικόλαος Λαιμός	500,000 €
BNP Τράπεζα	500,000 €
Τράπεζα Αττικής	500,000 €
Slide 11: Παραδείγματα προς μίμηση	
Ελληνικά Ταχυδρομεία	200,000 €
Eureko	200,000 €
ΔΕΠΑ	100,000 €
Νηρέυς	100,000 €
Hellenic Seaways	100,000 €
Hellas On Line	80,000 €
Ξενοδοχεία Μήτση	50,000 € και κόστος ανοικοδόμησης ενός χωριού 100 κατοίκων
Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης	50,000 €

Slide 12: Παραδείγματα προς μίμηση

Είμαι σίγουρος πως είναι κι άλλοι τους οποίους δεν έχω συμπεριλάβει στην παρούσα μνεία. Είναι, καταρχήν, τα εκατομμύρια των Ελλήνων πολιτών που από το υστέρημά τους κατέθεσαν μικροποσότητες χρημάτων για την ανακούφιση των ομοεθνών τους που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007. Είναι, επίσης, οι χιλιάδες των ομογενών που προέβησαν σε χορήγηση τουλάχιστον 3 εκ. € για την ενίσχυση και αποκατάσταση των πληγέντων Ελλήνων στην πατρίδα.

Slide 13: Σας ευχαριστώ!

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι, Κυρίες και Κύριοι, Σας ευχαριστώ!